

Justitsministeriet
Politikontoret
reh@jm.dk
im@jm.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
DIREKTE 3269 8905
MOBIL 3269 8905
MAF@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

J. NR. 540.10/32035/MAF

HØRING OVER UDKAST TIL BEKENDTGØRELSE OM POLITIETS ANVENDELSE AF AUTOMATISK NUMMERPLADEGENKENDELSE (ANPG)

4. AUGUST 2015

Justitsministeriet har ved e-mail af 3. juli 2015 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til høring over udkast til bekendtgørelse om politiets anvendelse af automatisk nummerpladegenkendelse (ANPG).

Instituttet har følgende bemærkninger:

Indførelsen af et system for automatisk nummerpladegenkendelse skal ifølge bekendtgørelsesudkastet tjene som internt arbejdsredskab for politiet i forbindelse med forebyggelse, efterforskning, afsløring eller retsforfølgning i straffesager. Formålet med ANPG er således efter instituttets opfattelse anerkendelsesværdigt.

Indførelsen af ANPG vil sandsynligvis medføre en øget indsamling af oplysninger om bilisters færden. Instituttet finder det generelt betænkeligt, når der indføres automatiske systemer, der væsentligt forøger mængden af indsamlede personoplysninger. Dette rejser spørgsmålet, om der er proportionalitet mellem formålet med ANPG og mængden af indsamlede oplysninger. Det bør derfor sikres, at indsamlingen af oplysninger begrænses til de oplysninger, som er strengt nødvendige for at opfylde formålet med ANPG.

Instituttet noterer sig, at Datatilsynet har afgivet en udtalelse til Rigspolitiet om brug af automatisk nummerpladegenkendelse den 17. marts 2015 (journalnummer 2014-082-0114). Datatilsynet udtalte, at anvendelsen af ANPG bør ske med visse begrænsninger. Efter instituttets opfattelse tilsigter bekendtgørelsesudkastet om ANPG så vidt muligt at imødekomme Datatilsynets bemærkninger.

Instituttet finder, at ANPG løbende bør evalueres for at sikre, at indsamlingen af oplysninger er proportional og for at begrænse indsamlingen af overflødige data. Det bør for eksempel vurderes, om de oplysninger som indsamles i praksis er nødvendige og anvendes, eller om der er mulighed for at foretage en nærmere afgrænsning af de oplysninger, som indsamles. Desuden bør det vurderes, om slettefristerne kan begrænses yderligere.

Instituttet forudsætter endvidere, at håndteringen af oplysninger følger ISO 27001 og at privatlivs-fremmende teknologier benyttes.

Datatilsynet udtalte også, at der i ANPG bør fastlægges procedurer for sletning af oplysninger, der konkret viser sig unødvendige at opbevare i systemet. Der ses ikke i bekendtgørelsesudkastet at fremgå en pligt til at slette unødvendige oplysninger eller til at korrigere oplysninger, som viser sig at være forkerte. Instituttet anbefaler, at dette overvejes indført i bekendtgørelsen.

Ifølge bekendtgørelsesudkastets § 10, kan rigspolicechefen beslutte at udskyde sletning af personoplysninger i ANPG i ekstraordinære situationer, indtil den ekstraordinære situation ophører. Instituttet finder, at § 10 bør anvendes restriktivt for at opfylde kravet om proportionalitet, og det bør løbende monitoreres, hvor ofte det findes nødvendigt at fravige bekendtgørelsens normale slettefrister.

Der henvises til sagsnr.: 2015-19000-0375.

Med venlig hilsen

Martin Ryding Rosenkilde

Justitsministeriet
Att.: Politikontoret
Slotsholmsgade 10
DK-1216 København K

5. august 2015

Høring over udkast til bekendtgørelse om politiets anvendelse af automatisk nummerpladegenkendelse (ANPG)

Dansk Erhverv har modtaget Justitsministeriets høring af 3. juli 2015 vedrørende udkast til bekendtgørelse om politiets anvendelse af automatisk nummerpladegenkendelse (ANPG) under j.nr. 2015-19000-0375.

Det danske samfund præges i disse år af stadig mere overvågning. Formålet med overvågningen er som regel at styrke retshåndhævelsen og sikkerheden, hvilket Dansk Erhverv støtter. Det skal dog altid overvejes, hvorvidt indgrebet i den private sfære står mål med formålet og vi vil som udgangspunkt fordrer en dommerkendelse før sådanne indgreb støttes.

Den i dette tiltag beskrevne overvågning foregår dog i det offentlige rum og omhandler en række klart afgrænsede kriminalitetsformer samt tids- og geografisk afgrænsede kampagner.

Dansk Erhverv er på den baggrund generelt positivt indstillede over for udkastet, der vil styrke retshåndhævelsen i forhold til politiets arbejde med forebyggelse, efterforskning, afsløring eller retsforfølgning i straffesager under respekt for retsgarantierne i persondataloven m.v.

Dansk Erhverv skal i den forbindelse foreslå, at man i udkastets § 5, om den generelle og ikke kampagnerelaterede del af overvågningen (hit-delen) medtager registrering af, om udenlandske tunge køretøjer har betalt vejbenyttelsesafgift.

Bekendtgørelsen vil dermed rette op på et efter branchens opfattelse udbredt problem, da manglende betaling fra udenlandske lastbiler har et omfang, som giver en konkurrenceforvridning mellem danske og udenlandske vognmandsvirksomheder. Sanktionering af manglende betaling af vejbenyttelsesafgift for lastbiler er effektivt, idet nummerpladen fjernes ved manglende betaling.

Der bør i øvrigt kunne foretages data-udtræk i anonymiseret form til statistiske opgørelser af omfanget af trafik med forskellige køretøjer herunder omfanget af danske og udenlandske lastbiler aktiviteter til,

JHS
jhs@danskerhverv.dk

Side 1/2

-
Deres ref.: 2015-19000-0375

fra, i og gennem Danmark – en statistik, som for nuværende er stærkt mangelfuld og kvalitetsmæssig dårlig.

Med venlig hilsen

Jesper Højte Stenbæk
Chefkonsulent

Justitsministeriet
Politi- og Strafferetsafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

15-07-2015

Dir. tlf.
+4545270713

E-Mail
dbl@fdm.dk

Sagsnr.
07-2015-146240

Ref: DBL/

Sendt pr. e-mail til reh@jm.dk og jm@jm.dk

Hørings svar over udkast til bekendtgørelse om politiets anvendelse af automatisk nummerpladegenkendelse (ANPG)

FDM takker for det fremsendte høringsmateriale og har følgende bemærkninger.

Det er naturligvis prisværdigt, at politiet søger at begrænse kriminalitet ved at udnytte de teknologiske muligheder, der er tilgængelige. Anvendelsen af ANPG vil utvivlsomt være gavnligt fx i forhold til at identificere biler, der kører ulovligt rundt som følge af manglende forsikring, manglende syn etc. Samtidig er det afgørende, at behandlingen og ikke mindst opbevaringen af data indsamlet ved ANPG alene finder sted i et omfang, der er nødvendigt og proportionalt.

Man skal dog holde sig for øje, at politiets påtænkte anvendelse af ANPG indebærer, at der vil blive indsamlet en overordentlig stor mængde oplysninger om køretøjers/personers færden, hvilket alt andet lige indebærer, at der kan blive tale om egentlig overvågning af de omhandlede personer, som også bemærket af Datatilsynet i udtalelse af 17. marts 2015.

I bekendtgørelsen lægger man op til, at oplysninger i hit-delen afhængigt af forholdets alvorlighed opbevares i 3 måneder til 2 år. Dette har FDM ingen indvendinger imod, under forudsætning af, at oplysninger slettes i det øjeblik, det ikke længere er nødvendigt af hensyn til det aktuelle politimæssige formål. Datatilsynet har i udtalelse af 17. marts 2015 delt en lignende opfattelse, idet det bl.a. anføres, "at registrering af "hits" om f.eks. manglende syn eller manglende betaling af forsikring er relevant og proportionalt i en situation, hvor en politipatrulje har mulighed for at standse køretøjet og inddrage nummerpladerne. Når sagen er overgået til opfølgende sagsbehandling, kan længere tids opbevaring i ANPG-systemet af oplysninger om køretøjets færden ikke anses for proportionalt."

I bekendtgørelsens § 9 lægger man op til, at oplysninger i no-hit-delen kan opbevares i 30 dage, hvis oplysningerne er indsamlet som led i en målrettet politilindsats, der er tidsmæssig og geografisk afgrænset, og er iværksat på baggrund en konkret politifaglig vurdering, hvor anvendelsen af ANPG har været vurderet væsentlig. Det bemærkelsesværdige er, at der i denne sam-

Rådg. vning

Firskovvej 32
Postboks 500
2800 Kgs. Lyngby

Tlf. +45 70 13 30 40

CVR nr. 10 37 67 18

fdm@fdm.dk
www.fdm.dk

menhæng tales om oplysninger om no-hit-delen; altså oplysninger om køretøjer, der ikke kan linkes til nogen form for lovovertrædelse eller kriminalitet. Set i det lys synes 30 dage som overordentligt lang tid at opbevare data, og det tangerer overvågning for overvågningsens skyld. Især når der sammenlignes med bekendtgørelsens § 6, stk. 2, hvorefter oplysninger i no-hit-delen, indsamlet via ubemandet mobilt udstyr, eller bemandet mobilt udstyr, skal slettes snarest muligt og senest inden 24 timer, står det klart, at opbevaring i op til 30 dage er overordentligt lang tid. Det forekommer langt fra proportionelt at opbevare oplysninger om uskyldige borgere i op til 30 dage, alene ud fra en teoretisk mulighed om, at der kunne ske en kriminel handling. Det må dog trods alt antages, at det ville være forsvindende få af disse borgere, eller køretøjer forbundet hertil, der vil tage del i en kriminel handling inden for de følgende 30 dage efter registreringen. I udtalelsen af 17. marts 2015 har Datatilsynet da også fastslået, at "[...]opbevaring af optagelser med "no-hits" hidrørende fra f.eks. almindelig patruljekørsel ikke [vil] være i overensstemmelse med persondatalovens krav om saglighed og proportionalitet, og en sådan opbevaring vil derfor ikke kunne ske."

Det fremgår af Rigspolitiets notat af 19. januar 2015, at ANPG i Sverige og Norge primært anvendes til umiddelbart at konstatere, hvorvidt der er grundlag for at rette henvendelse til køretøjets fører i direkte forlængelse af aflæsningen af nummerpladen. FDM opfordrer til, at man skeler til vores nordiske nabolande og ikke udvider området for ANPG-anvendelse i forhold til dette. Følgelig bør perioden for opbevaring af oplysninger i no-hit-delen begrænses til et absolut minimum.

Det er som nævnt prisværdigt, at politiet tager skridt til at udnytte de teknologiske muligheder i den stadige kamp mod lovovertrædelse og kriminalitet. Men samtidig er det afgørende, at man gør sig klart ved indførslen af ANPG, at blot fordi noget er teknisk muligt, er det ikke givet, at man skal gøre det. Den personlige frihed og retten til egne personlige oplysninger er begreber der er under angreb fra flere vinkler i disse år, og i den sammenhæng er det vigtigt, at det offentlige ikke bidrager til at udhule disse rettigheder. Hvad der i dag kan synes som en uskyldig indsamling af oplysninger, kan i morgen vise sig at være grundlaget for overvågning, personfølgelse, afpresning etc. ligesom hacking altid vil være en risiko. Man skal gøre sig klart, at risikoen for formålsforskydning er overhængende. Når først en teknologisk mulighed findes, eksisterer risikoen for, at man hen ad vejen vil udnytte muligheden til at noget andet, end hvad man indførte teknologien for i første omgang. Når først data er indsamlet, vil det uundgåeligt ske, at de på et tidspunkt vil blive brugt på måder uden den oprindelige hensigt. De enkelte forskydningen i teknologiens formål kan synes uvæsentlige, men betragtes den samlede formålsforskydning, kan der være tale om alvorlige indgreb i person- og retssikkerheden.

Det fremgår af bekendtgørelsen, at kun personer, der er autoriseret dertil, må have adgang til personoplysninger, der behandles i ANPG. Det er naturligvis et udmærket udgangspunkt, men problemet er ikke løst derved. Først og fremmest bør man begrænse antallet af autoriserede personer mest muligt. Dernæst bør man holde for øje, at faktum er, at hvor der er mulighed for datalæk, der vil det potentielt opstå før eller siden. Vi skal ikke længere tilbage end begyndelsen af 2014, hvor et massivt datalæk fra Nets havde offentlighedens bevågenhed. Hos Nets havde man antageligvis også begrænset adgangen til data til særlige autoriserede personer, men alligevel skete der en systematisk lækage af personfølsomme oplysninger. I et hvilket

Rådgivningen

Firskovvej 32
Postboks 500
2800 Kgs. Lyngby

Tlf. +45 70 13 30 40

CVR nr 10 37 67 18

fdm@fdm.dk
www.fdm.dk

som helst system skal der kun et enkelt sikkerhedshul eller et enkelt broddent kar til, før vigtige data kan falde i de forkerte hænder. Dette kan også ske i et system som ANPG. Det er derfor afgørende, at de oplysninger der opbevares, ikke opbevares længere end absolut nødvendigt.

Når der i bekendtgørelsens § 10 åbnes for en mulighed for at sletning af personoplysninger kan udskydes i ekstraordinære situationer, giver man således et potentielt carte blanche til en alvorlig udhuling af den sikkerhed, der gerne skulle være tiltænkt. Hvad der udgør en ekstraordinær situation, tages der ikke stilling til i bekendtgørelsen, og det vil således være op til en fremtidig fortolkning af begrebet. Det kræver ikke meget fantasi at forestille sig hvilken ladeport man reelt åbner for. FDM henstiller til, at § 10 udelades i den endelige bekendtgørelse.

I bekendtgørelsens § 12 lægges der op til, at den registrerede ikke har ret til indsigt i personoplysninger i ANPG. Dette er et alvorligt indgreb i retssikkerheden, der kan have vidtrækkende konsekvenser. At man ikke kan få indsigt i oplysninger i hit-delen kan nok have sin begrundelse, da det ville underminere politiets mulighed for efterforskning, men at man som registreret i no-hit-delen ikke kan få indsigt i registreringer om sig selv, savner fornuft. Hvis det ikke er muligt at få indsigt i personoplysninger i no-hit-delen, vil det medføre, at det bliver umuligt for offentligheden at kontrollere, om retningslinjerne for registret bliver overholdt, eller om der ulovligt opbevares oplysninger om uskyldige borgere. En sådan potentiel mørklægning hører ikke hjemme i et moderne retssamfund. FDM henstiller således til, at § 12 begrænses til at omfatte oplysninger i hit-delen.

FDM bakker overordnet set op omkring indførelsen af ANPG til at effektivisere politiets kontrol, og dermed bl.a. øge trafikikkerheden for os alle, men når det kommer til håndteringen af oplysninger i no-hit-delen – oplysninger om uskyldige borgere – henstiller FDM til, at bekendtgørelsen tilpasses som ovenfor nævnt.

Med venlig hilsen

Dennis Lange
Konsulent

Rådgivningen

Firskovvej 32
Postboks 500
2800 Kgs. Lyngby

Tlf. +45 70 13 30 40

CVR nr. 10 37 67 18

fdm@fdm.dk
www.fdm.dk

Fra: Ove Holm [oho@dtl.eu]
Sendt: 3. august 2015 14:08
Til: Rebekka Schjellerup
Cc: Justitsministeriet
Emne: DTL-Danske Vognmænd. Høringssvar med bemærkninger

Til Justitsministeriet,

DTL-Danske Vognmænd har følgende bemærkninger til Justitsministeriets høring af 3. juli 2015 over udkast til bekendtgørelse om politiets anvendelse af automatisk nummerpladegenkendelse (ANPG).

DTL er positiv overfor, at det fastsættes regler for politiets anvendelse af ANPG, og vi ser store perspektiver for en mere effektiv kontrol og håndhævelse på en række områder herunder i forhold til en mere effektiv afsløring, efterforskning, retsforfølgning og forebyggelse.

Opremsningen i hitdelen i § 5 retter sig mod overtrædelser af lovgivningen, der allerede er sket, og politiets af ANPG har karakter af, at være et hjælpemiddel til at kunne bringe en allerede sket overtrædelse til ophør.

Generelt finder DTL, at ANPG også bør være et hjælpemiddel for politiet til at konstatere overtrædelser af lovgivningen, f.eks. manglende betaling af vejbenyttelsesafgift og overtrædelse af cabotagereglerne.

Vejbenyttelsesafgift af lastbiler – herunder også udenlandske lastbiler – skal betales inden kørslen påbegyndes, og det kan umiddelbart kontrolleres ved opslag i den fælles digitale database. Det er et længe næret ønske fra DTLs side, at håndhævelsen af udenlandske lastbilers betaling af vejbenyttelsesafgift forbedres, da manglende betaling fra udenlandske lastbiler har et omfang, som giver en konkurrenceforvridning mellem danske og udenlandske vognmandsvirksomheder, idet det bemærkes, at håndhævelsen af betaling af vejbenyttelsesafgift for danske lastbiler er ekstremt effektivt, idet nummerpladen fjernes af disse ved manglende betaling. Derfor bør manglende betaling af vejbenyttelsesafgift nævnes udtrykkelig i den udtømmende opremsning i § 5 vedrørende hit-delen.

Efter DTLs opfattelse er ANPG også et meget effektivt værktøj i forbindelse med konstatering af og efterforskning af overtrædelser af cabotagereglerne (udenlandske lastbilers indenrigs transporter i Danmark, dvs. maks. 3 ture inden for 7 dage efter afslutning af en international transport ind i Danmark), og DTL forudsætter, at nærværende bekendtgørelse om politiets anvendelse af ANPG vil sikre, at data vil være tilstede i et tilstrækkeligt omfang og tidsrum, så både afsløring, efterforskning og retsforfølgning af overtrædelser kan gennemføres og den deraf afledte forebyggelse kan opnås. DTL skal henvise til aftalen mellem den daværende SRSF-regering, Venstre og Det Konservative Folkeparti om finansloven for 2014 af november 2013 om en forhøjelse med 15,0 mio. kr. årligt i 2014-2017 som led i videreførelsen af politiets styrkede indsats mod ulovlig cabotagekørsel.

Der bør i øvrigt kunne foretages data-udtræk i anonymiseret form til statistiske opgørelser af omfanget af trafik med forskellige køretøjer herunder omfanget af danske og udenlandske lastbiler aktiviteter til, fra, i og gennem Danmark – en statistik, som for nuværende er stærkt mangelfuld og kvalitetsmæssig dårlig.

Med venlig hilsen

Ove Holm
Underdirektør
Erhvervspolitisk chef

Dansk Transport og Logistik
Grønningen 17, Postboks 2250
1019 København K
Mobil: +45 23 44 29 09

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt per email til reh@jm.dk med
kopi til jm@jm.dk

IT-Politisk Forening
c/o Jesper Lund
Carl Bernhards Vej 15, 2.tv
1817 Frederiksberg C

E-mail : bestyrelsen@itpol.dk
Web : <http://www.itpol.dk>

Dato : 3. august 2015

Hørings svar om udkast til bekendtgørelse om politiets anvendelse af automatisk nummerpladegenkendelse (ANPG)

IT-Politisk Forening har følgende bemærkninger til udkast til bekendtgørelse om politiets anvendelse af automatisk nummerpladegenkendelse (ANPG).

Som generel bemærkning skal vi indledningsvist gøre opmærksom på, at politiet efter vores opfattelse ikke skal have lov til at indsamle oplysninger om ikke-mistænkte borgere. Vi vil derfor anbefale, at ANPG alene bruges til at gøre betjentene i en patrulje(vogn) opmærksom på, at de passerer af et køretøj som er efterlyst, hvorefter betjentene kan bruge den information til at beslutte, om de vil eftersætte og/eller standse køretøjet. IT-Politisk Forening ser ingen rimelig grund til at lave en registrering af borgemes færden på offentlig vej med ANPG, og slet ikke i det omfang som bekendtgørelsen giver mulighed for.

Regler om ANPG bør fastsættes ved lov

Bekendtgørelsen om ANPG udstedes i medfør af persondatalovens § 72. Efter IT-Politisk Forenings opfattelse er det ikke et tilstrækkeligt retsligt grundlag for at indføre automatisk nummerpladegenkendelse (ANPG) i Danmark.

Bekendtgørelsen giver politiet mulighed for at bruge ANPG i et sådant omfang, at der er tale om en indskrænkning af retten til privatliv og persondataskyttelse, som er sikret ved artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettigheds-

konvention (EMRK) samt artikel 7 og 8 i Charter om Grundlæggende Rettigheder (i det omfang Charteret finder anvendelse på en dansk ANPG-ordning).

En indskrænkning af retten til privatliv skal være fastsat ved lov, og det skal vurderes om indskrænkningen er nødvendig og proportional. Den generelle bestemmelse i persondataloven § 72 kan ikke være en tilstrækkelig specifik hjemmel til at gøre dette.

Risiko for at fotos af borgerne registreres

I ANPG-systemet kan der efter § 3 i bekendtgørelsen behandles fotos af køretøjet og oplysninger om nummerpladen, optagelsestidspunkt samt køretøjets position. Oplysninger om nummerpladen vil fremkomme ved OCR (optical character recognition) af et digitalt foto af køretøjet rettet mod dets nummerplade. Efter OCR-behandlingen er fotoet af køretøjet ikke længere nødvendigt for formålet om nummerpladegenkendelse.

Som IT-Politisk Forening læser § 3, i sammenhæng med §§ 5-6 og §§ 8-9 hvor "behandling" altid omfatter lagring, giver ANPG-bekendtgørelsen mulighed for at gemme fotos af køretøjet i længere tid end hvad der er påkrævet for at udføre OCR-behandlingen. Normalt vil OCR-behandlingen ske i det udstyr, som tager et foto af køretøjet, hvorfor lagring af fotoet på permanente lagringsmedier er unødvendigt.

Et foto af køretøjet vil med en vis sandsynlighed (afhængig af hvilken del af køretøjet kameraet indfanger) også indeholde et foto af føreren og eventuelle medpassagerer. Hvis ANPG-bekendtgørelsen giver politiet mulighed for at gemme fotos af køretøjet, er det indirekte en hjemmel til at opbygge statslige billedarkiver af borgere som færdes på offentlig vej. En senere behandling af disse fotos med automatisk ansigtsgenkendelse vil kunne bruges til systematisk at kortlægge hvem borgerne færdes sammen med på offentlig vej (medpassagerer i køretøjet).

Det bør præciseres i bekendtgørelsen, at fotos af køretøjet kun kan behandles med henblik på at udføre OCR for at aflæse nummerpladen, og at fotoet af køretøjet skal slettes umiddelbart efter at denne OCR er udført. I forhold

til bekendtgørelsens formål om nummerpladegenkendelse er længerevarende registrering af fotos af køretøjet ikke en nødvendig behandling.

Kriterier for lagring af ANPG-data i hit-delen

Distinktionen mellem hit og no-hit delen af ANPG-systemet er helt centralt, eftersom der i hit-delen er en ubetinget hjemmel til at gemme oplysningerne i 3 måneder eller mere uden nogen geografisk eller tidsmæssig afgrænsning.

§ 5, nr. 1 og 2 omhandler nummerplader, som skal inddrages på grund af manglende syn eller manglende betaling af lovpligtig forsikring. I disse situationer giver ANPG mening, hvis det sker i en patruljevogn hvor betjentene vælger at eftersætte og/eller standse køretøjet med henblik på at inddrage nummerpladen. Derimod er det vanskeligt at se, at det skulle være proportionalt at gemme oplysningerne om køretøjets position i op til 3 måneder, som § 8, nr. 1 giver mulighed for. Hvis politiet vælger aktivt at opsøge køretøjet for at inddrage nummerpladen, vil dette formentlig primært ske på adressen for køretøjets registrerede ejer, og ikke på en position hvor køretøjet tidligere er observeret. En registrering i op til 3 måneder efter § 8, nr. 1 vil i praksis blive brugt til formål, som ikke har nogen relation til det manglende syn eller manglende betaling af forsikringspræmie.

IT-Politisk Forening skal anbefale, at hits på grund af manglende syn eller manglende betaling af forsikringspræmie alene bruges til at inddrage nummerpladen i forbindelse med en politipatrulje, og at der ikke sker registrering af historiske positionsoplysninger for køretøjet udover det som bekendtgørelsen tillader for no-hit-delen. Subsidiært bør det præciseres, at eventuelle historiske nummerpladeoplysninger skal slettes umiddelbart efter at det manglende syn eller manglende betaling af forsikringspræmie er bragt i orden.

§ 5, nr. 9-13 giver politiet mulighed for at placere en nummerplade i hit-delen, hvis køretøjet er knyttet til personer som er mistænkt for kriminalitet (enten af dansk politi eller af politiet i andre EU-lande). Derefter vil

køretøjets position kunne registreres hver gang det passerer politiets ANPG-udstyr, og disse oplysninger kan gemmes i 1-2 år. Da bekendtgørelsen ikke sætter nogen øvre grænse for antallet af ANPG-kameraer i Danmark, er der reelt mulighed for at foretage en fuldstændig kortlægning af færden for de personer, som benytter køretøjet. Politiet har umiddelbart adgang til de registrerede positionsoplysninger uden dommerkendelse.

Ud fra en retspolitisk vurdering er dette stærkt betænkeligt. Hvis politiet ønsker at foretage observation eller teleobservation af en mistænkt person kræver det dommerkendelse jf. retsplejeloven, og der er en række materielle betingelser. Men § 5, nr. 9-13 i ANPG-bekendtgørelsen giver politiet mulighed for at foretage et indgreb, som reelt svarer til teleobservation, uden dommerkendelse og uden de materielle betingelser (herunder proportionalitetskrav) der findes i retsplejeloven.

IT-Politisk Forening skal anbefale, at der indføres krav om dommerkendelse i forbindelse med behandling af ANPG-oplysninger efter § 5, nr. 9-13.

Kriterier for lagring af ANPG-data i no-hit-delen

§ 6, stk 1 i sammenhæng med § 9, stk. 1 giver mulighed for at gemme oplysninger om no-hits i op til 30 dage. Oplysningerne skal være indsamlet som led i en målrettet politiindsats, som er tidsmæssigt og geografisk afgrænset, og hvor anvendelsen af ANPG vurderes at være af væsentlig betydning for indsatsen.

Det er positivt, at bekendtgørelsen udelukker, at der per automatik kan ske registrering af no-hits i hele landet på alle tidspunkter, men kriterierne i § 6, stk. 1 er desværre ikke særligt præcise. For eksempel er det uklart, om kravet om tidsmæssig afgrænsning alene betyder at en tilladelse til at anvende ANPG gives for en bestemt periode med mulighed for forlængelse i det uendelige, hvis betingelserne for den målrettede indsats fortsat er tilstede, eller om "tidsmæssig afgrænsning" skal forstås således, at der ikke kan anvendes ANPG i et bestemt område hele tiden.

Folketinget har den 17. marts 2015 vedtaget L 95 2014/15,

som giver politiet mulighed for at bruge ANPG i forbindelse med kontrol af lovligt ophold for udlændinge. Den nærmere udmøntning af brugen af ANPG til dette formål er overladt til Justitsministeren. Bemærkningerne til L 95, for eksempel afsnit 2.8.3.2, lægger op til en permanent brug af ANPG i grænseområderne. Det bidrager yderligere til uklarheden om, hvordan kravet om tidsmæssig afgrænsning skal fortolkes, herunder ikke mindst om denne tidsmæssige afgrænsning i praksis vil være reel.

§ 6, stk. 2 giver i sammenhæng med § 9, stk. 2 mulighed for at gemme ANPG-registreringer fra mobilt ANPG-udstyr (§ 2, nr. 2 og 3) med henblik på at tage stilling til, om oplysningerne er omfattet af § 5 eller § 6, stk. 1. Kun for det stationære ANPG-udstyr (§ 2, nr. 1) er der ikke en sådan hjemmel til "teknisk lagring".

Begrundelsen for at denne "tekniske lagring" skulle være nødvendig for det mobile ANPG-udstyr synes at være temmelig uklar. Hvis det mobile ANPG-udstyr i patruljevognene skal have mulighed for at eftersætte eftersøgte køretøjer, må udstyret i patruljevognene have en lokal database med nummerplader i hit-delen. Denne lokale database kan opdateres løbende, når patruljevognen har dataforbindelse med centralen. Dermed kan det umiddelbart afgøres af det mobile udstyr, om betingelserne for registrering efter § 5 er til stede.

En registrering efter § 6, stk. 1 vil alene afhænge af om det mobile udstyr befinder sig inden for det geografiske område, hvor der p.t. er en særlig indsats. Det mobile ANPG-udstyr skal i sagens natur vide hvor det er for at kunne lave en registrering af nummerplader og deres position, og dermed kan det allerede inden scanningen afgøres om betingelserne for registrering efter § 6, stk. 1 er til stede.

Den tekniske lagring er problematisk, fordi § 10 i bekendtgørelsen giver mulighed for at udskyde sletning efter §§ 8-9 (herunder den tekniske lagring) i ekstraordinære situationer. Det kan ske efter beslutning fra rigspolitichefen, uden nogen form for domstolskontrol.

Dermed kommer den tekniske lagring til at fungere som en registrering af hele befolkningen uden tidsmæssig eller geografisk afgrænsning, som politiet kan bruge i visse

situationer, efter politiets (rigspolitechefens) eget valg. Det er i strid med intentionen om at ANPG-registreringen ikke skal omfatte alle geografiske områder på alle tidspunkter, jf. også Datatilsynets udtalelse om ANPG af 17. marts 2015.

IT-Politisk Forening skal opfordre til at kriterierne for registrering af no-hits i § 6, stk. 1 præciseres. Derudover bør der ikke være mulighed for "teknisk lagring" som i § 6, stk. 2, da behovet for teknisk lagring bør kunne elimineres fuldstændigt ved et hensigtsmæssigt design af politiets ANPG-system.

Adgang til og anvendelse af ANPG-data

Adgangen til ANPG-data er meget sparsomt reguleret i bekendtgørelsen, idet § 7 alene siger, at kun personer der er autoriseret dertil, må have adgang til personoplysninger i ANPG-systemet.

Ud fra § 7 kan ANPG-oplysningerne bruges af politiet til efterforskning af alle forbrydelser uanset strafferamme, og modsat brugen af for eksempel historiske teleoplysninger kan dette ske uden dommerkendelse.

Endvidere er brugen af ANPG-oplysninger ikke begrænset til opslag på konkrete mistænkte borgere/nummerplader. Eftersom bekendtgørelsen ikke har nogle reelle begrænsninger på anvendelsen af ANPG-oplysninger, kan disse også bruges til profiling og data-mining, hvor kørselsmønstre analyseres med henblik på at finde ukendte gerningsmænd eller forbrydelser. Der er også mulighed for rene fiskeekspeditioner, hvor politiet søger efter borgere som tilfældigvis har befundet sig i et bestemt område.

Denne type profiling og data-mining indebærer en klar risiko for at helt uskyldige borgere bliver mistænkt for kriminalitet alene fordi de har et måske lidt usædvanligt kørselsmønster eller fordi de tilfældigvis har befundet sig på det "forkerte" sted.

IT-Politisk Forening finder det meget betænkeligt, at politiet har adgang til de lagrede ANPG-oplysninger uden dommerkendelse. Det gælder både opslag på konkrete

borgere og eventuelle profiling/data-mining aktiviteter.

I forbindelse med vurderingen af den danske logningsbekendtgørelse efter dommen fra EU-domstolen om logningsdirektivet lagde Justitsministeriet stor vægt på, at de danske logningsregler havde en effektiv kontrol med adgangen til oplysningerne i form af krav om dommerkendelse, jf. "Notat om betydningen af EU-Domstolens dom af 8. april 2014 i de forenede sager C-293/12 og C-594/12 (om logningsdirektivet) for de danske logningsregler" af 2. juni 2014. På grund af denne domstolskontrol i de danske logningsregler, som ikke var at finde i det underkendte logningsdirektiv, mente Justitsministeriet, at der ikke var grundlag for at antage, at de danske logningsregler skulle være i strid med retten til privatliv og persondatabeskyttelse i Charter om Grundlæggende Rettigheder.

Der er på mange punkter store ligheder mellem ANPG-registrering og telelogning. Formelt omfatter ANPG-registreringen ikke alle køretøjer på alle steder og tidspunkter, men det er samtidigt uklart hvad der reelt udelukkes ved kravet om tidsmæssig og geografisk afgrænsning i § 6, stk. 1. Derudover er der den tekniske lagring i § 6, stk. 2, der under dække af "tekniske" behov reelt skaber en registrering af alle køretøjer på alle steder i 24 timer. Denne slettefrist kan udskydes alene ved beslutning af rigspolitichefen. Muligheden for profiling og data-mining (som ikke er til stede ved telelogning) gør alt andet lige indgrebet i borgernes ret til privatliv større.

Efter IT-Politisk Forenings opfattelse skal der være langt mere præcise regler for anvendelsen af ANPG-oplysninger, og vi mener, at der som udgangspunkt skal være krav om dommerkendelse. Det vil naturligvis forudsætte at ANPG reguleres i en lov, og ikke blot en bekendtgørelse.

Derudover bør der være klare regler for hvilken type profiling og data-mining analyse der kan laves på de indsamlede ANPG-oplysninger. Som udgangspunkt mener vi ikke, at profiling, data-mining og søgninger på ukendte personer bør være tilladt, da denne form for analyse er særligt indgribende i borgernes ret til privatliv, og indebærer en unødvendig risiko for, at uskyldige bliver udsat for mistanke alene på grund af deres kørselsadfærd.

Ret til indsigt i registrerede ANPG-oplysninger

I medfør af persondatalovens § 32, stk. 5 fastsætter § 12 i ANPG-bekendtgørelsen, at borgeme ikke har ret til indsigt i registrerede ANPG-oplysninger.

I bemærkningerne til persondatalovens § 32, stk. 5 nævnes politiets efterforsknings- og afgørelsesregistre i Det Centrale Kriminalregister som eksempler på anvendelsen af denne bestemmelse. Det virker meget vidtgående at udvide denne begrænsning af indsigtsretten til specielt ANPG-registreringer foretaget efter § 6. No-hit-delen er netop kendetegnet ved at alle køretøjer registreres, og der er derfor ikke er noget hensyn til at beskytte en igangværende politimæssig efterforskning (som med de eksempler, der er nævnt i bemærkningerne til § 32, stk. 5 i persondataloven).

Samtidig er der i ANPG-bekendtgørelsen ikke noget krav om, at politiet skal skilte med, hvor der sker ANPG-registrering efter § 6, stk. 1 (alle køretøjer), og der er heller ikke krav om at disse områder skal offentliggøres på en hjemmeside (som det er gældende praksis ved politiets visitationszoner).

På grund af den manglende oplysning om områder med ANPG-registrering af alle køretøjer efter § 6, stk. 1 og brugen af persondatalovens § 32, stk. 5 til at afskære borgeme fra retten til indsigt i oplysninger om dem selv, er det umuligt for borgeme at vurdere i hvilket omfang de bliver overvåget af staten med ANPG. Det er ikke acceptabelt i et demokratisk samfund.

Med den foreslåede ANPG-registrering har borgeme reelt færre rettigheder end i forhold til PET, hvor den indirekte indsigtsordning giver borgerne mulighed for at klage til Tilsynet med Efterretningstjenesterne, som derefter kan kontrollere om blandt andet slettekrav er overholdt.

IT-Politisk Forening skal anbefale, at indsigtsretten som minimum bevares for de ANPG-registreringer som udføres efter § 6, stk. 1, hvor alle køretøjer registreres, og hvor borgernes ret til indsigt ikke på nogen måde kan forstyrre politiets efterforskning.

Videregivelse af ANPG-oplysninger til andre myndigheder

Bekendtgørelsens § 15 giver mulighed for, at Rigspolitiet i "formødent omfang" kan videregive ANPG-oplysninger til andre offentlige myndigheder. Det kan både være danske og udenlandske offentlige myndigheder, herunder sågar udenlandske myndigheder og organisationer i usikre tredjelande, hvis en af undtagelsesbestemmelserne i persondatalovens § 27, stk. 3 kan anvendes.

Efter IT-Politisk Forenings opfattelse bør der kun i meget begrænsede situationer være mulighed for at videregive ANPG-oplysninger til andre myndigheder, og de videregivne oplysninger skal være begrænset til en konkret borger efter en vurdering af den konkrete situation.

Der bør ikke under nogen omstændigheder være mulighed for "bulk"-videregivelse af store mængder ANPG-oplysninger til andre myndigheder (danske eller udenlandske), som kunne have interesse i disse oplysninger til profiling eller data-mining, herunder registersamkøring. Eksempler kunne være Udbetaling Danmark, som samkører en lang række offentlige registre med henblik på at producere de såkaldte "undringslister".

Tilsyn med politiets behandling af ANPG-oplysninger

Efter bekendtgørelsens §§ 17-18 skal Rigspolitiet foretage logning af behandling af personoplysninger i ANPG samt udføre stikprøvekontrol af disse logfiler. Dermed er der lagt op til at politiet alene skal kontrollere sig selv.

Efter IT-Politisk Forenings opfattelse er der behov for en uafhængig kontrol med politiets behandling af ANPG-oplysninger, eventuelt foretaget af Datatilsynet.

Denne kontrol skal sikre at slettefrister overholdes og at forskrifterne for politibetjentes adgang til oplysningerne overholdes. Derudover er der behov for en uafhængig kontrol med politiets beslutninger om udvælgelse af områder til målrettet ANPG-indsats efter § 6, stk. 1 og brugen af bemyndigelsen i § 10 til at udskyde sletning i ekstraordinære situationer.

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt til: jm@jm.dk og reh@jm.dk

31. juli 2015

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-mail
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2015-121-0050
Sagsbehandler
Martin Nybye-Petersen
Direkte 3319 3216

Vedrørende udkast til bekendtgørelse om politiets anvendelse af automatisk nummerpladegenkendelse (ANPG) – Justitsministeriets sagsnr. 2014-19000-0375

1. Ved e-mail af 3. juli 2015 har Justitsministeriet sendt ovennævnte udkast til bekendtgørelse til Datatilsynet med anmodning om tilsynets eventuelle bemærkninger hertil.

Datatilsynet har ved e-mail af 28. juli 2015 til Justitsministeriet oplyst, at udkastet til bekendtgørelsen skal forelægges Datarådet, hvorfor tilsynet først forventer at kunne afgive sit høringssvar primo september 2015.

2. Datatilsynet skal til brug for sagens videre behandling, herunder behandlingen i Datarådet, anmode Justitsministeriet om

1) at uddybe, hvilke situationer, der er tænkt på i udkastets § 6, stk. 2, og i den forbindelse behovet for at bevare oplysningerne i op til 24 timer, jf. § 9, stk. 2,

2) at oplyse, om der er fastsat retningslinjer for adgangen til og behandlingen af oplysninger i ANPG, jf. § 18 i udkastet, og i bekræftende fald sende kopi af disse til brug for Datatilsynets vurdering.

Det bemærkes, at Datatilsynet finder det hensigtsmæssigt, at disse retningslinjer indgår i tilsynets behandling af sagen, herunder særligt i forbindelse med vurderingen af bestemmelserne i udkastets §§ 6, 7, 10 og 17.

Datatilsynet forventer under alle omstændigheder at få forelagt retningslinjerne til vurdering, inden ordningen tages i brug.

Datatilsynet skal anmode om at modtage Justitsministeriets svar senest den 10. august 2015.

Med venlig hilsen

Martin Nybye-Petersen

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Også sendt til: reh@jm.dk
med kopi til jm@jm.dk

3. september 2015

Vedrørende bekendtgørelse om politiets anvendelse af automatisk nummerpladegenkendelse – Justitsministeriets sagsnr. 2014-19000-0375

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K
CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-mail
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2015-121-0050
Sagsbehandler
Martin Nybye-Petersen
Direkte 3319 3216

1. Ved brev af 3. juli 2015 har Justitsministeriet sendt ovennævnte udkast til Datatilsynet med anmodning om at modtage tilsynets eventuelle bemærkninger hertil.

Bekendtgørelsen, der agtes udstedt i medfør af persondatalovens § 32, stk. 5, og § 72, regulerer behandlingen af personoplysninger i forbindelse med politiets anvendelse af automatisk nummerpladegenkendelse (ANPG).

2. Datatilsynet skal – efter at sagen har været behandlet i Datarådet - udtale følgende:

2.1. Generelle bemærkninger

Datatilsynet har tidligere behandlet spørgsmål vedrørende politiets anvendelse af ANPG. I sin udtalelse af 17. marts 2015 til Rigspolitiet anførte Datatilsynet bl.a.:

”Datatilsynet finder, at en sådan regulering som minimum bør ske ved bekendtgørelse. Nærmere regler om politiets anvendelse af ANPG-systemet – herunder betingelser for indsamling, opbevaring og brug af oplysninger i systemet – kan efter Datatilsynets opfattelse fastsættes i en bekendtgørelse i medfør af persondatalovens § 72. Det forudsættes i den forbindelse, at der er hjemmel i den lovgivning, der gælder for politiets virksomhed, til behandling af personoplysninger på de pågældende områder.”

Datatilsynet bemærker, at indsamling og opbevaring af personoplysninger i ANPG-systemet overordnet er beskrevet og reguleret i det foreliggende udkast til bekendtgørelse.

Bekendtgørelsesudkastet indeholder derimod ikke bestemmelser om anvendelsen af de indsamlede oplysninger. Det fremgår således alene af udkastets § 1, at ANPG-systemet ”tjener som et internt arbejdsredskab for politiet i forbindelse med forebyggelse, efterforskning, afsløring eller retsforfølgning i straffesager”.

Justitsministeriet har over for sekretariatet telefonisk oplyst, at det er bevidst, at der i bekendtgørelsesudkastet ikke er indsat bestemmelser om den nærmere anvendelse af oplysningerne, idet politiet ønsker at kunne bruge oplysningerne til efterforskning af et bredt udsnit af lovovertrædelser, herunder også lovovertrædelser, der alene sanktioneres med bøde, f.eks. cabotagekørsel. Anvendelsen af oplysningerne vil imidlertid ske under iagttagelse af persondatalovens regler, herunder reglerne om saglighed og proportionalitet i lovens § 5.

Justitsministeriet har endvidere telefonisk henvist til, at der heller ikke i bekendtgørelse om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister (Kriminalregisteret) og bekendtgørelse om behandling af personoplysninger i Politiets Efterforskningsstøtte Database (PED) er fastsat bestemmelser vedrørende den nærmere anvendelse af de indsamlede oplysninger.

Det bemærkes i den forbindelse, at ANPG efter Datatilsynets opfattelse adskiller sig fra Kriminalregisteret og PED ved, at registrering af personoplysninger i disse registre som udgangspunkt forudsætter (mistanke om) en handling fra de pågældende personers side, der har karakter af eller tilknytning til en lovovertrædelse.

I modsætning hertil sker der i ANPG i væsentligt omfang tillige registrering af oplysninger om personer/køretøjer, om hvilke der ikke foreligger sådanne oplysninger.

Hertil kommer, at de mere effektive og lettere muligheder for at søge oplysninger i ANPG om køretøjers færden efter Datatilsynets opfattelse forøger risikoen for konkrete uproportionelle indgreb i privatlivets fred, f.eks. i form af en nærmere kortlægning af enkeltpersoners færden. Proportionaliteten af anvendelsen af ANPG-teknologi må derfor efter tilsynets opfattelse forudsætte indskrænkninger i mulighederne for at anvende oplysningerne.

Datatilsynet skal på den baggrund henstille, at der i bekendtgørelsen indsættes nærmere regler om betingelserne for brug af oplysninger i ANPG-systemet, og at disse regler fastsættes inden for følgende rammer:

- Oplysninger om konkrete "hit" i ANPG kan anvendes til efterforskning af det forhold, der har givet anledning til optagelse af den pågældende nummerplade på "hotlisten", jf. § 5 i bekendtgørelsesudkastet.
- Oplysninger om "no-hit", der er indsamlet i forbindelse med en bestemt målrettet politiindsats, jf. § 6 i bekendtgørelsesudkastet, kan anvendes til de formål, der ønskes forfulgt ved den pågældende indsats. (Datatilsynet kan som eksempler pege på en indsats mod menneskesmugling eller en indsats mod ulovlig cabotagekørsel).
- Oplysninger om såvel "hit" som "no-hit" kan endvidere anvendes som led i efterforskning af 1) kriminalitet, der kan straffes med fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, 2) grove strafbare handlinger omfattet af kriminalitetskravet for registrering i SIS II med henblik på diskret

overvågning og 3) alvorlig og organiseret kriminalitet, som er undergivet systematisk politimæssig monitorering (dvs. de typer af kriminalitet, der er omfattet af § 5, nr. 9, 12 og 13, i udkastet til bekendtgørelse).

- Hvis der findes at være behov for det, kan andre konkrete anvendelser af oplysninger om "hit" og "no-hit" ske efter nærmere bestemmelser herom i bekendtgørelsen.

2.2. Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

2.2.1. Det fremgår af § 1, stk. 2, i udkastet til bekendtgørelse, at persondataloven finder anvendelse på personoplysninger, der behandles i ANPG, med mindre andet følger af reglerne i bekendtgørelsen.

Datatilsynet finder umiddelbart, at bestemmelsen kan give anledning til tvivl om, hvorvidt bekendtgørelsen – udover bestemmelsen i udkastets § 12 - indeholder undtagelser fra persondatalovens regler.

Datatilsynet skal derfor foreslå, at § 1, stk. 2, får følgende formulering:

"Persondataloven finder anvendelse på personoplysninger, der behandles i ANPG, jf. dog § 12."

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.5. nedenfor vedrørende formuleringen af § 12.

2.2.2. Udkastets § 6 har følgende ordlyd:

"I no-hit-delen kan behandles oplysninger om nummerplader, som ikke er omfattet af § 5, når oplysningerne er indsamlet som led i en målrettet politiindsats. Indsatsen skal være tidsmæssigt og geografisk afgrænset og iværksat på baggrund af en konkret politifaglig vurdering, hvor anvendelsen af ANPG vurderes at være af væsentlig betydning for indsatsen.

Stk. 2. I no-hit-delen kan desuden behandles oplysninger indsamlet ved hjælp af ANPG-udstyr omfattet af § 2, nr. 2 og 3, med henblik på at tage stilling til, om oplysningerne er omfattet af § 5 eller § 6, stk. 1 (teknisk lagring)."

Datatilsynet har i forbindelse med behandlingen af udkastet til bekendtgørelse anmodet Justitsministeriet om at uddybe, hvilke situationer der er tænkt på i udkastets § 6, stk. 2, og i den forbindelse behovet for at bevare oplysningerne i op til 24 timer, jf. § 9, stk. 2.

Justitsministeriet har i brev af 7. august 2015 til Datatilsynet oplyst:

”Reglen om teknisk lagring omfatter alene oplysninger indsamlet ved mobilt ANPG-udstyr – f.eks. i patruljevogne.

En sådan midlertidig teknisk lagring vil være nødvendig i forhold til det mobile udstyr, idet dette udstyr indsamler og lagrer oplysninger lokalt (offline), hvor der ikke er adgang til (alle) hotlisterne, jf. § 5. Når oplysningerne bliver tilgængelige online – f.eks. når udstyret efter endt patruljering tilkobles det centrale system – skal de, som det ligeledes fremgår af § 9, stk. 2, slettes snarest muligt og senest efter 24 timer, hvis de ikke er omfattet af § 5 eller § 6, stk. 1.”

Udkastets § 6 og § 9 giver herefter ikke Datatilsynet anledning til bemærkninger.

Datatilsynet forudsætter imidlertid, at der af de interne retningslinjer kommer til at fremgå nærmere om ansvaret og grundlaget for de vurderinger, der skal foretages forud for en beslutning om indsamling af oplysninger i medfør af § 6, stk. 1.

2.2.3. Af udkastets § 8 fremgår følgende om slettefristerne for forskellige typer af oplysninger:

”Personoplysninger omfattet af § 5 skal slettes i ANPG senest efter

- 1) 3 måneder for så vidt angår oplysninger omfattet af § 5, nr. 1-4,
- 2) 1 år for så vidt angår oplysninger omfattet af § 5, nr. 5-9 og
- 3) 2 år for så vidt angår oplysninger omfattet af § 5, nr. 10-13 fra det tidspunkt, hvor oplysningerne er indsamlet.”

Datatilsynet tilkendegav i brevet af 17. marts 2015 til Rigspolitiet, at det vil være afgørende for, om der kan ske overvågning med efterfølgende længerevarende opbevaring af ”hits”, at udvælgelsen af nummerplader eller kategorier af nummerplader på ”hotlisterne” sker på baggrund af præcise kriterier. Opbevaringsperioden for oplysninger om ”hits” skal begrænses til det, der for de enkelte ”hits” er nødvendigt til opfyldelse af aktuelle politimæssige formål.

Datatilsynet tilkendegav i den forbindelse, at der som minimum må foretages en konkret vurdering for hver kategori af oplysninger på de omtalte ”hotlister”, ligesom der må fastlægges procedurer for sletning af oplysninger, det konkret viser sig unødvendigt at opbevare i systemet, f.eks. som følge af, at oplysningerne er overført til politiets almindelige sagsbehandlingssystem.

Datatilsynet går ud fra, at de foreslåede slettefrister i § 8 er fastsat på baggrund af en politifaglig vurdering af behovet for opbevaring af oplysninger inden for de forskellige kategorier.

Bestemmelsen giver ikke umiddelbart Datatilsynet anledning til bemærkninger, men Datatilsynet forudsætter, at det – i overensstemmelse med det anførte i brev af 17. marts 2015 – tilstræbes at etablere procedurer, der sikrer, at

oplysninger, som det ikke længere er relevant at opbevare i ANPG, slettes – f.eks. i forbindelse med, at oplysningerne overføres til politiets almindelige sagsbehandlingssystem.

2.2.4. Udkastets § 10 har følgende ordlyd:

”Uanset §§ 8 og 9 kan sletning af personoplysninger i ANPG udskydes i ekstraordinære situationer, indtil den ekstraordinære situation ophører. Beslutning herom træffes af rigspolitichefen.”

Datatilsynet forudsætter, at anvendelsen af bestemmelsen nærmere beskrives i de interne retningslinjer, herunder hvad der skal forstås ved ”ekstraordinære situationer”, jf. også det anførte i Justitsministeriets brev af 3. juli 2015 til Folketingets Retsudvalg.

2.2.5. Udkastets § 12 har følgende ordlyd:

”Den registrerede har ikke ret til indsigt i personoplysninger i ANPG.”

Datatilsynet bemærker, at bekendtgørelsen agtes udstedt i medfør af bl.a. persondatalovens § 32, stk. 5. Det følger heraf, at for behandling af oplysninger på det strafferetlige område, der foretages for den offentlige forvaltning, kan justitsministeren fastsætte undtagelser fra retten til at få oplysninger efter § 31, stk. 1, for så vidt bestemmelsen i § 32, stk. 1, jf. herved § 30, må antages at medføre, at begæringer om ret til indsigt i almindelighed må afslås.

Bestemmelsen om egenaccess i bekendtgørelse om behandling af personoplysninger i Politiets Efterforskningsstøtte Database (PED) har følgende ordlyd:

”§ 13. I medfør af § 32, stk. 5, i lov om behandling af personoplysninger finder den registreredes ret til at få oplysninger i medfør af § 31, stk. 1, i lov om behandling af personoplysninger ikke anvendelse i forhold til oplysninger behandlet i Politiets Efterforskningsstøtte Database.”

Datatilsynet anbefaler, at der i bekendtgørelsen om ANPG anvendes en tilsvarende formulering.

2.2.6. For så vidt angår udkastets § 17 om logning bemærkes, at Datatilsynet forudsætter, at logning foretages i overensstemmelse med sikkerhedsbekendtgørelsens § 19¹.

¹ Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 528 af 15. juni 2000, som ændret ved bekendtgørelse nr. 201 af 22. marts 2001, om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles for den offentlige forvaltning.

Datatilsynet forudsætter endvidere, at det kommer til at fremgå af retningslinjerne, hvem der skal foretage stikprøvekontroller, samt hyppigheden heraf, jf. også § 18 i udkastet.

2.2.7. Datatilsynet anmodede ved brev af 31. juli 2015 Justitsministeriet om at oplyse, om der er fastsat retningslinjer for adgangen til og behandlingen af oplysninger i ANPG, jf. udkastets § 18, og i bekræftende fald sende kopi af disse til brug for Datatilsynets vurdering.

Datatilsynet bemærkede i den forbindelse, at det findes hensigtsmæssigt, at retningslinjerne indgår i tilsynets behandling af sagen, herunder særligt i forbindelse med vurderingen af bestemmelserne i udkastets §§ 6, 7, 10 og 17.

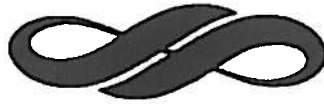
Justitsministeriet har i brevet af 7. august 2015 oplyst, at Rigspolitiet vil udarbejde sådanne retningslinjer, når en endelig bekendtgørelse foreligger. Justitsministeriet har anmodet Rigspolitiet om at sende retningslinjerne til Datatilsynet til vurdering, når disse foreligger.

Datatilsynet går herefter ud fra, at Rigspolitiet vil sende udkast til interne retningslinjer til Datatilsynet med henblik på, at tilsynet kan foretage en nærmere vurdering heraf, inden ANPG-systemet tages i brug.

Med venlig hilsen

Henrik Waaben
Formand for Datarådet

Cristina A. Gulisano
Direktør

RETSPOLITISK FORENING

HØRINGSSVAR

Høringssvar over udkast til Bekendtgørelse om politiets anvendelse af automatisk nummerpladegenkendelse (ANPG)

Sagsnr.: 2015-19000-0375

Retspolitisk Forening skal indledningsvis bemærke, at en effektivisering af arbejdsområder, som politiet allerede varetager, naturligvis må anses for positivt. Brugen af automatisk nummerpladegenkendelsesudstyr i forbindelse med forebyggelse, efterforskning, afsløring eller retsforfølgning i straffesager indebærer imidlertid, at der i det mindste på de mest trafikerede vejstrækninger indsamles ganske betragtelige mængder rådata, der registreres og behandles. Dermed tilføjes endnu et aspekt af overvågningssamfundet.

Foreningen har noteret sig, at denne databehandling omfatter fotos af køretøjet og oplysninger om nummerpladen, optagelsestidspunktet og køretøjets position på optagelsestidspunktet. Dette indebærer formentlig, at der tillige optages foto af køretøjets fører, men ikke af evt. forsædepassagerer i lighed med den fotografering, der finder sted ved almindelig hastighedskontrol ved fotovogne.

Da behandling af de indsamlede data ikke omfatter behandling af fortrolige oplysninger, jf. straffelovens § 152 og forvaltningslovens §§ 27 og 28, skal der ikke ske anmeldelse til Datatilsynet af databehandling, jf. persondatalovens § 44 stk.1.

Foreningen finder, at det er væsentligt, at Datatilsynet er kontrolmyndighed for så vidt angår overholdelse af bekendtgørelsens regler om sletning og videregivelse. Det forekommer uklart, hvorvidt dette er tilfældet, når der ikke sker anmeldelse. På den ene side undtager bekendtgørelsen alene persondatalovens kapitel 8 samt §§ 35-37 og 39. Lovens kapitel 16 herunder § 58 gælder således for bekendtgørelsens område, og dermed er Datatilsynet berettiget til af egen drift at kontrollere behandlingen af de indsamlede oplysninger. Tilsynets begrænsede ressourcer taget i betragtning synes dette ikke at kunne betegnes som en effektiv kontrol.

På den anden side skal der jf., hvad der ovenfor er anført om persondatalovens § 44 stk.1., ikke ske nogen anmeldelse til Datatilsynet af behandling af de indsamlede oplysninger uagtet, at sletning og videregivelse er, jf. persondatalovens § 3, omfattet af udtrykket behandling.

Foreningen henstiller, at dette spørgsmål afklares i forbindelse med bekendtgørelsens endelige affattelse således, at der udøves en effektiv kontrol med navnlig videregivelse til udenlandske myndigheder.

En effektiv kontrol synes så meget desto mere påkrævet, da der efter retsplejeloven, jf. §§ 791a stk. 1 og 783 ikke er noget krav om rettens medvirken ved den automatiske fotooptagelse.

Om behandlingen af de indsamlede oplysninger skal foreningen anføre:

Foreningen har følgende bemærkninger til udkastets § 5 (hit-delen): Der anvendes i nr.ene 3,5,6,8, 9 og 13 udtrykket "tilknyttet". Dette kan umiddelbart betyde, at føreren står som ejer, bruger, leaser eller lignende. Dermed vil en betydelig mængde personer blive registreret som førere af et køretøj, hvor føreren i mange tilfælde ikke har nogen viden eller formodning om, at køretøjets nummerplade af en eller anden af de i bestemmelsen opregnede grunde er i søgelyset. Dette forekommer uheldigt så meget desto mere, da det næppe umiddelbart eller hurtigt kan konstateres, hvorvidt køretøjets fører har noget at gøre med problemer med nummerpladens brug.

For så vidt angår bestemmelsens punkter 9, 12 og 13 går foreningen ud fra, at mistankekravet knytter sig til en igangværende efterforskning.

For så vidt fotooptagelsen omfatter andre end køretøjets fører bør det være udelukket, at genkendelse af sådanne personer kan indebære registrering i hit-delen eller, at der kan ske overførsel til et efterforskningsregister, medmindre de pågældende allerede er registreret som led i en igangværende efterforskning.

Der anvendes i Til § 6 (no hit-delen) bemærkes, at denne del af registret formodes at indeholde masseoplysninger, der indsamles med henblik på udskillelse af § 5-relevant information.

Om sletning af de indsamlede oplysninger (§§ 8 og 9) bemærkes, at når der er tale om sletning af personoplysninger, herunder formentlig data vedrørende køretøjets fører, indehaveren af køretøjet, navnet på anmelderen af stjålne nummerplader m.m., så er det oplysninger, der er omfattet af definitionen i persondatalovens § 3 nr.1, hvorefter information om identificerbare fysiske personer er omfattet. Man må således gå ud fra, at også nummerpladeoplysninger skal slettes.

Foreningen skal anbefale, at bekendtgørelsesudkastets § §§ 8 og 9 for god ordens skyld ændres således, at samtlige oplysninger, der indsamles og registreres i såvel hit som no-hit delene omfattes af sletningsbestemmelserne.

For så vidt angår udkastets § 9 stk. 1 skal foreningen foreslå, at sletningsfristen på 30 dage ændres til 7 dage. Da det må antages, at de indsamlede oplysninger skal sammenholdes med andre registrerede oplysninger, bør en sådan maskinel behandling kunne gennemføres inden for et væsentligt kortere tidsrum. Tilsvarende gælder oplysninger, hvor indsamlingen ikke er sket som led i en målrettet politiindsats, når en gennemgang af oplysningerne viser, at sådanne oplysninger ikke kan henføres under en af kategorierne i udkastets § 5 nr. 1-13. Foreningen går i øvrigt ud fra, at denne givetvis nødvendige samkøring af oplysninger finder sted i overensstemmelse med persondatalovens regler.

København, den 2. august 2015

Bjørn Elmquist
formand

Leif Hermann
bestyrelsesmedlem

**Brancheorganisation
for den danske
vejgodstransport**

Lyren 1 . DK-6330 Padborg
+45 7467 1233
itd.dk . ltd@td.dk

Justits Ministeriet
Politi- og Strafferetsafdelingen
Politikontoret

Pr. e-mail: reh@jm.dk, jm@jm.dk

Sags-ID: PRO-2015-00102

Sagsbehandler: SRB\JHC

Dato: 24-07-2015

Høring over udkast til bekendtgørelse om politiets anvendelse af automatisk nummerpladegenkendelse (ANPG)

ITD kvitterer for muligheden for at fremkomme med bemærkninger til udkast til Bekendtgørelse om politiets anvendelse af automatisk nummerpladegenkendelse (ANPG).

ITD støtter grundlæggende op om politiets anvendelse af ANPG, som værktøj i forbindelse med efterforskning og forebyggelse af kriminalitet. Foreningen noterer med tilfredshed at persondataloven finder anvendelse, men mener følgende paragrafer i bekendtgørelsen er bekymrende i forhold til retssikkerheden.

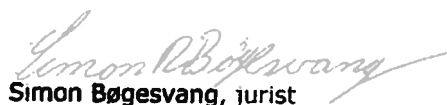
Det følger af § 12, at den registrerede ikke har ret til indsigt i personoplysninger i ANPG.

Det er umiddelbart ikke i overensstemmelse med "DEN EUROPÆISKE UNIONS CHARTER OM GRUNDLÆGGENDE RETTIGHEDER" art. 8. 2, 2.pkt. hvoraf fremgår, at: "Enhver har ret til adgang til indsamlede oplysninger, der vedrører ham/hende, og til berigtigelse heraf".

Det fremgår af ANPG § 1 stk. 1, at formålet med systemet er, at det blandt andet skal bruges til retsforfølgning. Vi bemærker i relation til § 12, at det vil være særdeles uhensigtsmæssigt og retssikkerhedsmæssigt problematisk, hvis man som både sigtet og registreret ikke har ret til indsigt i sagens oplysninger i minimum samme omfang, som Retsplejelovens regler giver mulighed for, herunder reglerne beskrevet i kapitel 66.

Med venlig hilsen

ITD – Brancheorganisation for den danske vejgodstransport

Simon Bøgesvang, jurist

Jørn-Henrik Carstens, chefkonsulent

Advokatrådet

ADVOKAT
SAMFUNDET

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10

1216 København K

jm@jm.dk + reh@jm.dk

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98

DATO: 4. august 2015
SAGSNR.: 2015 - 2674
ID NR.: 358661

Høring - over udkast til bekendtgørelse om politiets anvendelse af automatisk nummerpladegenkendelse (ANPG)

Ved e-mail af 3. juli 2015 har Justitsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte udkast.

Advokatrådet har følgende bemærkninger:

Med den foreslåede bekendtgørelses §§ 11 og 12 undtages enhver indsigtsret fra ANPG. Advokatrådet finder, at der bør foretages en proportionalitetsafvejning af de i § 5 nævnte situationer for at vurdere om det f.eks. af efterforskningsmæssige hensyn i alle tilfældene er nødvendigt at afskære muligheden for indsigtsret. Advokatrådet finder således, at det ikke i alle de i § 5 nævnte situationer er godtgjort, at der foreligger hensyn, som nødvendiggør, at den registrerede ikke kan få indsigtsret.

Med venlig hilsen

Torben Jensen

Fra: poul.christensen@3f.dk
Sendt: 3. august 2015 14:47
Til: Rebekka Schjellerup; Justitsministeriet
Cc: joergen.aarestrup@3f.dk; hans.graversen@3f.dk
Emne: Fra 3F Transportgruppen. Høringssvar - med bemærkninger

Justitsministeriets høring - 2015-19000-0375

Vedrørende udkast til bekendtgørelse om politiets anvendelse af automatisk nummerpladegenkendelse (ANPG)

3F Transportgruppen har modtaget Justitsministeriets udkast til bekendtgørelse om politiets anvendelse af automatisk nummerpladegenkendelse.

Transportgruppen bemærker i den anledning følgende:

- 1) ANPG-systemet påtænkes udformet således at de indsamlede data tilgår henholdsvis en "hit-del" og en "no-hit del". Hit-delen afgrænses til nummerplade-data relateret til 13 specificerede kategorier af lovovertrædelser. No-hit delen afgrænses til nummerplade-data relateret til indsamlet som led i en målrettet, tidsmæssigt og geografisk afgrænset indsats, iværksat på baggrund af en konkret politifaglig vurdering, hvor anvendelsen af ANPG vurderes at være af væsentlig betydning for indsatsen.
- 2) Personoplysninger i hit delen skal slettes senest efter henholdsvis 3 måneder, 1 år og 2 år, afhængigt af hvilke lovovertrædelser, der forårsager "hittet". Personoplysninger i no hit delen skal slettes senest efter 1 måned efter det tidspunkt, hvor oplysningerne er indsamlet.
- 3) For 3F er det afgørende, at ANPG-systemet kan anvendes i forbindelse med kontrol af, om cabotagereglerne overholdes. Det fremgår ikke af høringsmaterialet, om der i den forbindelse er koordineret med Transportministeriet/Trafikstyrelsen, der har igangsat initiativer på dette område.
- 4) For 3F er det endvidere afgørende, at der skelnes mellem personoplysninger og køretøjsoplysninger således at oplysninger vedrørende erhvervskøretøjer, der er omfattet af reglerne om cabotagekørsel, kan opbevares med henblik på at efterforske ulovlig cabotagekørsel. Sprogbrugen i udkastet til bekendtgørelse om ANPG er ikke klar i denne henseende.

Venlig hilsen
Poul Christensen

Poul Christensen
Konsulent, 3F
+45 21 78 64 44.

NOTAT

Dato 13. august 2015
J. nr. 2015-3779

Høringssvar

Jeg skal herved meddele, at Transport- og Byggesministeriet kan henholde sig til følgende bemærkninger fra:

Dansk Transport og Logistik

Jeg vil gerne gøre Transport- og Bygningsministeriet opmærksom på denne høring fra Justitsministeriet af udkast til bekendtgørelse om politiets anvendelse af automatisk nummerpladegenkendelse (ANPG) – og henvise til DTLs høringssvar herunder, hvor vi forslår, at Vejbenyttelsesafgiften direkte nævnes i bekendtgørelsens § 5, og hvor vi forudsætter, at bekendtgørelsen vil sikre, at data vil være tilstede i et tilstrækkeligt omfang og tidsrum, så både afsløring, efterforskning og retsforfølgning af overtrædelser kan gennemføres og den deraf afledte forebyggelse kan opnås. DTL henviser til aftalen mellem den daværende SRSF-regering, Venstre og Det Konservative Folkeparti om finansloven for 2014 af november 2013 om en forhøjelse med 15,0 mio. kr. årligt i 2014-2017 som led i videreførelsen af politiets styrkede indsats mod ulovlig cabotagekørsel.

Trafik- og Byggestyrelsen

Trafik- og Byggestyrelsen anbefaler, at udkastets § 5, stk. 1, nr. 1) formuleres i retning af:

1) skal inddrages på grund af manglende syn eller godkendelse.

Den røde markering ønskes medtaget i omfanget, idet man derved opnår, at også køretøjer, der har været til periodisk syn – men ikke derved blev godkendt – bliver omfattet af hitlisten.

I modsat fald er det muligt (men dog ikke lovligt) at køre videre i et nysynet køretøj (der ikke ville kunne godkendes), uden for systemets interesseområde.

Vejdirektoratet

Vejdirektoratet har gennemgået Justitsministeriets udkast til bekendtgørelse om politiets anvendelse af automatisk nummerpladegenkendelse og har følgende bemærkninger. Disse er i tråd med høringssvar fra DTL og kan sætte øget fokus på kontrol af cabotagekørsel samt statistik over bl.a. lastbilers ind- og udkørsel af Danmark.

Baggrund

Vejdirektoratet har på opfordring fra Transportministeriet gennemført et testforsøg med udstyr til automatisk nummerpladegenkendelse og herunder

set på lastbilers ind- og udkørsel af Danmark. I den forbindelse har Vejdirektoratet indledt et samarbejde med Rigspolitiet, som er i gang med etablering af både faste og mobile kameraer til nummerpladegenkendelse (ANPR). Der har været dialog om politiets brug af Vejdirektoratets master og muligheden for at samarbejde om konkrete mere praktisk orienteret ting.

Side 2/3

**ERROR! NO
TEXT OF**

Statistik

Vejdirektoratet har udtrykt ønske om at kunne modtage data til statistikformål fra Rigspolitiets udstyr, gerne anonymiseret, men forsynet med tekniske oplysninger om de konkrete køretøjer baseret på (Rigspolitiets) opslag i motorregisteret. Data kan således være ikke-personfølsomme, når Vejdirektoratet modtager dem.

I den forbindelse har politiet opfordret Vejdirektoratet til at komme med forespørgsler med henblik på statistik. I den kommende tid håber Vejdirektoratet at indlede en dialog med politiet om de forudsætninger, de stiller til anvendelse af data fra systemer til nummerpladegenkendelse.

Vejdirektoratet vil derfor anbefale at nævne muligheden for at videregive anonymiserede/krypterede data til anden offentlig myndighed i Bekendtgørelsens Kapitel 6 om videregivelse.

Undersøgelse af cabotagekørsel

Såfremt man ønsker at øge kontrollen med cabotagekørsel, vil Vejdirektoratet anbefale, at nævne overtrædelse af cabotagereglerne som eksempel på et specifikt indsatsområde i Bekendtgørelsens Kapitel 2 §5 eller §6.

Departementet bemærker i øvrigt:

Bekendtgørelsen bør formuleres, så den muliggør, at de indsamlede data også kan anvendes til forebyggelse, efterforskning, afsløring og retsforfølgning af de øvrige overtrædelser af lov om godskørsel og lov om buskørsel, som behandles efter strafferetsplejens former. Disse overtrædelser fremgår af henholdsvis godskørselslovens § 17 og buskørselslovens § 22.

Endvidere foreslås følgende konkrete ændring til § 5, stk. 1, nr. 1):

1) skal inddrages på grund af manglende syn eller godkendelse.

Med den tilføjede understregning bliver også køretøjer, der har været til periodisk syn – men ikke blev godkendt – omfattet af hitlisten. I modsat fald er det muligt (men dog ikke lovligt) at køre videre i et nysynet køretøj (der ikke ville kunne godkendes), uden for systemets interesseområde.

Det foreslås også, at muligheden for at videregive anonymiserede/krypterede data til anden offentlig myndighed nævnes i Bekendtgørelsens Kapitel 6 om videregivelse.

Dette er mhp. at Vejdirektoratet kan modtage data til statistikformål fra Rigspolitiets udstyr, gerne anonymiseret, men forsynet med tekniske

oplysninger om de konkrete køretøjer baseret på (Rigspolitiets) opslag i motorregisteret.

Side 3/3

Vejdirektoratet ønsker i den kommende tid at indlede en dialog med politiet om de forudsætninger, de stiller til anvendelse af data fra systemer til nummerpladegenkendelse med udgangspunkt i konkrete forespørgsler om data til brug for statistik.

**ERROR! NO
TEXT OF**

Dette vil kunne bidrage til at forbedre statistikken på transportområdet.

Bekendtgørelsen bør også omfatte færdselsloven fsva. reglerne om kørehviletid. Endelig vurderes det også hensigtsmæssigt, at bekendtgørelsen omfatter overtrædelser af lov om betaling af vejafgift. Der henvises til § 14 i lov om betaling af vejafgift.